
INFLUENCE OF EMPLOYMENT STATUS ON THE APPEARANCE OF DEPRESSION SYMPTOMS IN WOMEN

Alen Lonić

University of Banja Luka, Faculty of Medicine, Bosnia and Herzegovina, University of Bihać, Faculty of Health Studies, Bosnia and Herzegovina, alen.lonic.treciciklus@student.med.unibl.org

Šemso Rošić

University of Bihać, Faculty of Health Studies, Bihać, Bosnia and Herzegovina, semso.rosic@gmail.com

Sulejman Kendić

University of Bihać, Faculty of Health Studies, Bihać, Bosnia and Herzegovina, sulejmankendic3@yahoo.com

Abstract: Today, depression is much more than an ordinary disease and is not only a problem for the individual, but for society in general. Depression is associated with stressful living conditions. As the female population nowadays is highly exposed to a large number of stressogenic factors in the work and living environment, depression represents a serious danger for women.

Objectives: to determine the frequency of symptoms of depressive disorder in working women who are employed, to determine the frequency of symptoms of depressive disorder in women who are not employed.

Methods: The research was a population-prospective, analytical-descriptive cross-sectional study, based on the analysis of the degree of influence of social-economic and environmental factors, more precisely the employment status on the appearance of depression symptoms in a predetermined observation area, including the female population of the population at the level of the municipality of Bihać. A total of N=200 women between the ages of 18 and 55 were included in the survey. The respondents were divided into two groups, one group consisted of employed women total N=100 and the second group consisted of unemployed women total N=100. The research did not include women who had previously been diagnosed with depression. To determine the occurrence of symptoms of depression, we used the Hopkins Symptom Checklist (HSCL-25), it contains 25 statements, the first part contains 10 statements related to symptoms of anxiety, the second part contains 15 statements related to symptoms of depression, the second subscale was used in this research of this scale that refers to symptoms of depression. Each respondent voluntarily filled out the survey questionnaire, and during the survey, time was taken into account and the respondents' anonymity was guaranteed. The statistical program IBM SPSS Statistics 27 was used for data processing.

Results: It was determined that the feeling of hopelessness is statistically the most significant symptom in both employed and unemployed respondents, and factor analysis also determined a statistically significant difference in depression symptoms in employed and unemployed respondents, which is shown in the tables of this paper.

Conclusion: Taking into account the results of the research, it can be said that work status can have an impact on the appearance of depression symptoms in women, also the fact that statistically significant symptoms in employed respondents are different compared to statistically significant symptoms in unemployed respondents further confirms that work status can have an impact on the appearance of depression symptoms.

Keywords: depression, working status, female gender.

UTICAJ RADNOG STATUSA NA POJAVU SIMPTOMA DEPRESIJE KOD ŽENA

Alen Lonić

University of Banja Luka, Faculty of Medicine, Bosnia and Herzegovina, University of Bihać, Faculty of Health Studies, Bosnia and Herzegovina, alen.lonic.treciciklus@student.med.unibl.org

Šemso Rošić

University of Bihać, Faculty of Health Studies, Bihać, Bosnia and Herzegovina, semso.rosic@gmail.com

Sulejman Kendić

University of Bihać, Faculty of Health Studies, Bihać, Bosnia and Herzegovina, sulejmankendic3@yahoo.com

Sažetak: Depresija je danas puno više od obične bolesti i ne predstavlja problem samo za pojedinca nego za društvo uopšte. Depresija se povezuje sa stresogenim uvjetima življenja. Kako je ženska populacija u današnje vrijeme jako

izložena velikom nizu stresogenih faktora u radnom, kao i u životnom okruženju, depresija predstavlja ozbiljnu opasnost po žene.

Ciljevi: odrediti učestalost simptoma depresivnog poremećaja u radno aktivnih žena koje su zaposlene, odrediti učestalost simptoma depresivnog poremećaja kod žena koje nisu zaposlene.

Metode: Istraživanje je bilo populaciono-prospektivna, analitičko-deskriptivna studija presjeka, bazirana na analizi stepena uticaja socijalno-ekonomskih i ambijetalnih faktora, tačnije statusa zaposlenosti na pojavu simptoma depresije na unaprijed određenom prostoru posmatranja, obuhvaćajući žensku populaciju stanovništva na nivou opštine Bihać. Ukupno N=200 žena je bilo obuhvaćeno istraživanjem starosne dobi od 18 do 55 godina starosti. Ispitanice su bile podjeljene u dvije grupe, jednu grupu su činile zaposlene žene ukupno N=100 i druga grupa su bile nezaposlene žene ukupno N=100. Istraživanjem nisu bile obuhvaćene žene kod koji je ranije utvrđena dijagnoza depresije. Za utvrđivanje pojave simptoma depresije koristili smo Hopkins Symptom Checklist (HSCL-25), sadrži 25 iskaza, prvi dio sadrži 10 iskaza koji se odnose na simptome anksioznosti drugi dio sadrži 15 iskaza koji se odnose na simptome depresije, u ovom istraživanju korištena je druga subskala ovog skalera koja se odnosi na simptome depresije. Svaka ispitanica je dobrovoljno popunila anketni upitnik, te se prilikom anketiranja vodilo računa o izdvojenom vremenu i zagarantovanoj anonimnosti ispitanica. Za obradu podataka korišten je statistički program IBM SPSS Statistics 27.

Rezultati: Utvrđeno je da je osjećaj beznadežnosti statistički najznačajniji simptom i kod zaposlenih i kod nezaposlenih ispitanica, također je faktorskom analizom utvrđena različitost u statistički značajnim simptomima depresije kod zaposlenih i kod nezaposlenih ispitanica što je i prikazano u tabelama ovog rada.

Zaključak: Uzimajući u obzir rezultate istraživanja može se reći da radni status može imati uticaj na pojavu simptoma depresije kod žena, također i činjenica da su statistički značajni simptomi kod zaposlenih ispitanica različiti u odnosu na statistički značajne simptome kod nezaposlenih ispitanica dodatno potvrđuje da radni status može imati uticaj na pojavu simptoma depresije.

Ključne riječi: depresija, radni status, ženski spol.

1. UVOD

Depresija je trenutno jedna od najraširenijih, najskupljih i najonesposobljavajućih mentalnih bolesti koja pogađa preko 300 miliona ljudi širom svijeta (WHO, 2020). Neki autori navode kako se depresija prepoznaje kao jedan od glavnih uzroka niske kvalitete života, sa posljedicama invaliditeta i smrti, a te se negativne posljedice češće javljaju kod žena jer su žene sklonije depresiji u poređenju sa muškarcima (Shen, Z., Fang, X., & Zheng, X., 2022). Istraživanja predviđaju da je glavni uzrok iz okoline koji predstavlja rizik za depresiju hronični stres, žene u praksi prijavljuju viši nivo doživljenog stresa u svakodnevnom životu (Dudek, K. A., et al, 2021). Svakodnevni život, pred ljude postavlja različite uloge, zadatke i pravila ponašanja u skladu sa tim ulogama. Jedna od tih uloga je biti zaposlen ili nezaposlen. Kako su nezaposlene žene više okupirane kućnim i porodičnim zadacima i poslovima, kod zaposlenih žena se više pojavljuju problemi vezani za poslovni život. Učestvovanje u poslovnom životu sve je aktuelnije među ženskom populacijom. Kako ovaj trend u životu ima neke pozitivne učinke na žene, kao što su ekonomska neovisnost i socijalizacija, također može imati i negativne učinke. Često se javljaju problemi kao što uznemiravanja, rad za niske plaće i spolna diskriminacija na poslu. Navedeni razlozi upućuju na to da su i zaposlene i nezaposlene žene suočene s različitim izvorima stresa te da upravo stres doživljen kao posljedica radnog statusa može imati negativne posljedice na mentalno zdravlje žena (Yılmaz, E., Uyar, E., Yıldız, F., & Dereboy, F., 2023). Navode (Soares, C. N., i Shea, A. K., 2021) čini se da su žene nesrazmjerno više pogođene depresijom nego muškarci. Uzme li se u obzir i činjenica da se od žena očekuje i uloga u egzistencijalnom zbrinjavanju što joj stvara veliku odgovornost pored svih životnih obaveza, dolazimo do zaključka da su upravo žene u znatnoj mjeri izložene ovom problemu. Kroz rad ćemo pokušati istražiti koliko radni status ima uticaja na pojavu simptoma depresije kod žena koje su u radnom odnosu. Naravno ovog zdravstvenog problema nisu pošteđene ni žene koje su radno produktivne ali nisu u radnom odnosu baš zbog sličnih očekivanja. Nema sumnje da depresija kod žena predstavlja ozbiljan javnozdravstveni problem koji utiče na sve životne tokove i zbivanja baš zbog krucijalne uloge žene u društvu. Kako smo već naveli da, depresija nije samo bolest pojedinca, nego i problem cijelog društva, ozbiljno se trebamo pozabaviti njenim ranim otkrivanjem i adekvatnim liječenjem. S obzirom da depresija kod žena utiče na socijalne, profesionalne, porodične i bračne odnose može se reći da je jedna od najozbiljnijih bolesti sa kojom se danas susrećemo.

2. CILJ RADA

Ovaj rad je imao dva cilja: odrediti prisustvo simptoma depresivnog poremećaja u radno aktivnih žena koje su zaposlene, i odrediti prisustvo simptoma depresivnog poremećaja kod žena koje nisu zaposlene.

3. METODOLOGIJA

Istraživanje je bilo populaciono-prospektivna, analitičko-deskriptivna studija presjeka, bazirana na analizi stepena uticaja socijalno-ekonomskih i ambijetalnih faktora, tačnije statusa zaposlenosti na pojavu simptoma depresije na unaprijed određenom prostoru posmatranja, obuhvaćajući žensku populaciju stanovništva na nivou opštine Bihać. Ukupno N=200 žena je bilo obuhvaćeno istraživanjem starosne dobi od 18 do 55 godina starosti. Ispitanice su bile podjeljene u dvije grupe, jednu grupu su činile zaposlene žene ukupno N=100 i druga grupa su bile nezaposlene žene ukupno N=100. Istraživanjem nisu bile obuhvaćene žene kod koji je ranije utvrđena dijagnoza depresije. Za utvrđivanje pojave simptoma depresije koristili smo Hopkins Symptom Checklist (HSCL-25), sadrži 25 iskaza, prvi dio sadrži 10 iskaza koji se odnose na simptome anksioznosti drugi dio sadrži 15 iskaza koji se odnose na simptome depresije, u ovom istraživanju korištena je druga subskala ovog skalera koja se odnosi na simptome depresije. Svaka ispitanica je dobrovoljno popunila anketni upitnik, nakon što joj je bila objašnjena svrha i cilj istraživanja. Prilikom anketiranja vodilo računa o izdvojenom vremenu i zagarantovanoj anonimnosti ispitanica. Sve zaposlene i nezaposlene ispitanice su anketirane u prisustvu anketara. Za obradu podataka korišten je statistički program IBM SPSS Statistics 27. ANOVA testom utvrđena je statistička značajnost simptoma depresije kod zaposlenih i nezaposlenih ispitanica, faktorskom analizom utvrđena je statistička značajnost simptoma depresije posebno kod zaposlenih, posebno kod nezaposlenih ispitanica. Interval pouzdanosti za svaku statističku analizu bio je 95%, vrijednost $p < 0,05$ smatrana je statistički značajnom.

4. REZULTATI

Na prvoj tabeli prikazali smo prisustvo simptoma depresije kod zaposlenih i nezaposlenih ispitanica. Kod zaposlenih i nezaposlenih ispitanica statistički značajno se razlikuje prisustvo slijedećih simptoma: osjećaj beznadežnosti za budućnost $*p = (.005)$, gubitak seksualnog interesa ili sex uživanja $*p = (.027)$ i osjećaj usamljenosti $*p = (.048)$.

Tabela 1. Intenzitet simptoma depresije kod zaposlenih i nezaposlenih ispitanica

		ANOVA				
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Gubitak energije usporenost	Between Groups	2.000	1	2.000	2.667	.104
	Within Groups	148.480	198	.750		
	Total	150.480	199			
Okrivljivanje sebe	Between Groups	.180	1	.180	.245	.621
	Within Groups	145.320	198	.734		
	Total	145.500	199			
Lako zaplaćete	Between Groups	.500	1	.500	.455	.501
	Within Groups	217.480	198	1.098		
	Total	217.980	199			
Gubitak seksualnog interesa ili sex uživanja	Between Groups	5.120	1	5.120	4.966	.027
	Within Groups	204.160	198	1.031		
	Total	209.280	199			
Slab apetit	Between Groups	.980	1	.980	1.268	.261
	Within Groups	153.020	198	.773		
	Total	154.000	199			
Teško usnivanje teško buđenje	Between Groups	.845	1	.845	.795	.374
	Within Groups	210.550	198	1.063		
	Total	211.395	199			
Osjećaj beznadežnosti za budućnost	Between Groups	8.405	1	8.405	7.912	.005
	Within Groups	210.350	198	1.062		
	Total	218.755	199			
Osjećaj tuge	Between Groups	2.420	1	2.420	2.921	.089
	Within Groups	164.060	198	.829		
	Total	166.480	199			
Osjećaj usamljenosti	Between Groups	3.920	1	3.920	3.969	.048
	Within Groups	195.580	198	.988		
	Total	199.500	199			
Mislio oko okončanja svog života	Between Groups	1.125	1	1.125	3.105	.080
	Within Groups	71.750	198	.362		
	Total	72.875	199			
Osjećaj da ste u zamci ili da ste uhvaćeni	Between Groups	.605	1	.605	1.203	.274
	Within Groups	99.590	198	.503		
	Total	100.195	199			
Prekomjerna zabrinutost	Between Groups	2.420	1	2.420	2.456	.119
	Within Groups	195.080	198	.985		
	Total	197.500	199			
Osjećaj da vas ništa ne zanima	Between Groups	1.280	1	1.280	1.757	.186
	Within Groups	144.220	198	.728		
	Total	145.500	199			
Osjećaj da vam je sve naporno	Between Groups	.980	1	.980	1.190	.277
	Within Groups	163.000	198	.823		
	Total	163.980	199			
Osjećate se kao da ništa ne vrijedite	Between Groups	1.805	1	1.805	3.597	.059
	Within Groups	99.350	198	.502		
	Total	101.155	199			

Izvor: Autor

Na drugoj tabeli prikazali smo dominantne simptome koji prevladavaju kod zaposlenih ispitanica, a to su: osjećaj usamljenosti ($R=0.720$), prekomjerna zabrinutost ($R=0.715$), okrivljavanje sebe ($R=0.710$), osjećaj beznadežnosti za budućnost ($R=0.700$), osjećaj tuge ($R=0.692$), osjećate se kao da ništa ne vrijedite ($R=0.698$), osjećaj da ste u zamci ili da ste uhvaćeni ($R=0.631$) i osjećaj da vam je sve naporno ($R=0.621$). Od tri ekstrahirana faktora prvi faktor objašnjava najveći procenat varijanse ($s^2=29.271\%$). Druga dva faktora objašnjavaju manji procenat varijanse.

Tabela 2. Matrica rotiranih komponenti simptoma depresije kod zaposlenih ispitanica u Varimax rotaciji Rotated Component Matrix^a

	Component		
	1	2	3
Osjećaj usamljenosti	.720	.364	.058
Prekomjerna zabrinutost	.715	.394	.223
Okrivljavanje sebe	.710	-.070	-.182
Osjećaj beznadežnosti za budućnost	.700	.243	-.001
Osjećaj tuge	.692	.416	-.039
Osjećate se kao da ništa ne vrijedite	.678	.086	.299
Osjećaj da ste u zamci ili da ste uhvaćeni	.631	-.080	.220
Osjećaj da vam je sve naporno	.621	.262	.483
Gubitak energije usporenost	.552	.075	.084
Slaba petit	-.078	.723	.198
Teško usnivanje teško buđenje	.140	.632	.106
Lako zaplaćete	.366	.546	-.408
Gubitak seksualnog interesa ili sex uživanja	.126	.468	.047
Mislio oko okončanja svog života	.051	.082	.747
Osjećaj da vas ništa ne zanima	.399	.381	.601

Izvor: Autor

Na trećoj tabeli prikazali smo dominantne simptome koji prevladavaju kod nezaposlenih ispitanica, a to su: okrivljavanje sebe ($P=0.703$), osjećaj tuge ($P=0.677$), gubitak energije i usporenost ($P=0.641$), prekomjerna zabrinutost ($P=0.598$), lako zaplaće ($P=0.558$), osjećaj beznadežnosti za budućnost ($P=0.556$), osjećaj usamljenosti ($P=0.540$). Od tri ekstrahirana faktora prvi faktor objašnjava najveći procenat varijanse ($s^2=21.693\%$). Druga dva faktora objašnjavaju manji procenat varijanse.

Tabela 3. Matrica rotiranih komponenti simptoma depresije kod nezaposlenih ispitanica u Varimax rotaciji Rotated Component Matrix^a

	Component		
	1	2	3
Okrivljavanje sebe	.703	.215	-.129
Osjećaj tuge	.677	.298	.282
Gubitak energije usporenost	.641	.234	-.009
Prekomjerna zabrinutost	.589	.476	.211
Lako zaplaćete	.558	-.089	.398
Osjećaj beznadežnosti za budućnost	.556	.228	.092
Osjećaj usamljenosti	.540	.458	.266
Osjećaj da vas ništa ne zanima	.171	.718	.256
Mislio oko okončanja svog života	.002	.681	.060
Osjećate se kao da ništa ne vrijedite	.368	.660	.002
Osjećaj da vam je sve naporno	.371	.653	.140
Osjećaj da ste u zamci ili da ste uhvaćeni	.218	.644	-.007
Gubitak seksualnog interesa ili sex uživanja	.237	.395	.383
Slab apetit	-.083	.179	.829
Teško usnivanje teško buđenje	.468	.033	.529

Izvor: Autor

5. DISKUSIJA

Najvažniji cilj našeg istraživanja je bio utvrditi uticaj radnog statusa na pojavu simptoma depresije kod žena. Studija provedena u Francuskoj koja je istraživala radne uvjete i depresiju u francuskoj nacionalnoj radnoj populaciji u kojoj je ukupno 25.977 zaposlenika ispunilo upitnik, od čega su 14.682 bili muškarci i 11.295 žene, izvjestila je da je prevalencija depresije kod zaposlenika veća među ženama (5,70%) nego među muškarcima (Niedhammer, I., Coindre, K., Memmi, S., Bertrais, S., & Chastang, J. F., 2020). Rezultati francuske studije impliciraju da zaposlenje može imati uticaj na prevalenciju depresije kod žena, uzme li se u obzir da je u studiji bio uključen veći broj muških zaposlenika u odnosu na ženske zaposlenike te kako je unatoč tome ipak prevalencija depresije veća među ženama. Jedna južnokorejska studija koja je istraživala povezanost između stabilnosti zaposlenja i depresije moderirane spolom među južnokorejskim zaposlenicima, također je izvjestila da je radni status povezan sa depresijom, te kako postoji razlika u prevalenciji depresije i da je ona nešto veća među nesigurno zaposlenim ispitanicima u odnosu sa onima stalnim zaposlenjem i iznosila je samo 2,4% (22,6% prema 20,2%, $p < 0,001$) (Oh, J. W., Park, J. Y., & Lee, S., 2022). Ovi rezultati potkrepljuju rezultate našeg istraživanja u kojima smo došli do zaključka da postoji prisustvo simptoma depresije i kod zaposlenih i nezaposlenih ispitanica čime zaključujemo da zaposlenost ili nezaposlenost imaju uticaja na pojavu simptoma depresije kod žena. Istraživanje koje je proveo Żońnierczyk-Zreda D. (2023) u Poljskoj među zaposlenim Poljacima u periodu od 2019. godine do 2022. godine, ukazalo je na značajan porast depresije i pogoršanje njenih simptoma među zaposlenim Poljacima što je vjerovatno bila posljedica pandemije. Međutim u 2021. godini i 2022. godini rastući nivo depresije primjetan je samo među zaposlenim ženama i povezan je sa radnim statusom (Żońnierczyk-Zreda D., 2023). Ovo istraživanje također ima značajne implikacije na snažan uticaj zaposlenja na pojavu simptoma depresije isključivo među ženama. Studija provedena u Švedskoj izvjestila je da je doživljavanje kućnog rada kao opterećujućeg najviše zastupljeno među nezaposlenim ženama, pored toga utvrđena je i povezanost između doživljavanja kućnog rada kao opterećujućeg i samoprijavljene dijagnosticirane depresije (Molarius, A., & Metsini, A., 2021). Ovo navodimo jer većina studija istražuje i izvještava rezultate uticaja vankućnog zaposlenja na pojavu simptoma depresije te se ovim ukazuje i na uticaj kućnog rada i opće prihvaćene nezaposlenosti kao mogućeg uticaja na pojavu simptoma depresije, što smo u našem istraživanju i dokazali kroz prisustvo simptoma depresije kod nezaposlenih ispitanica. Kineska studija koja se bavila istraživanjem depresivnih simptoma među kineskim neformalnim zaposlenicima u digitalnoj eri izvjestila je da su kineske žene koje su zaposlene u neformalnom sektoru prijavile veći rizik od simptoma depresije nego muškarci. To nije samo zbog toga što su žene ranjivije i osjetljivije na depresiju već i zbog uslova neformalnog rada (Cai, Y., Kong, W., Lian, Y., & Jin, X., 2021). Ovo kinesko istraživanje može biti interesantno u našem slučaju zbog toga što tržište rada u Bosni i Hercegovini kao i svugdje u svijetu sve više biva zastupljeno neformalnim oblicima rada koji su u većini slučajeva karakteristični po lošim uslovima rada u kojima su zaposlenici pretežito nezadovoljni. Kao što je opće poznato takvi uslovi rada mogu narušiti i fizičko i mentalno zdravlje, te ga ne možemo isključiti kao faktor rizika za depresiju kod žena. Može se reći da su u našem istraživanju znatno potvrđene već ranije pretpostavke o depresiji, njenom uzroku i karakteristikama.

6. ZAKLJUČAK

Rezultati našeg istraživanja pokazali su da simptome depresije pokazuju i zaposlene i nezaposlene ispitanice. Također je utvrđeno da su po intenzitetu prevalirajući simptomi kod zaposlenih i nezaposlenih ispitanica različiti. Kod zaposlenih ispitanica predominantno su prisutni simptomi: osjećaj usamljenosti (0.720), prekomjerna zabrinutost (0.715), okrivljavanje sebe (0.710), dok su kod nezaposlenih ispitanica predominantni prisutni simptomi: okrivljavanje sebe (0.703), osjećaj tuge (0.677), gubitak energije i usporenost (0.641). Ovo može ukazivati na različite faktore uzroka pojave simptoma depresije kod zaposlenih i nezaposlenih ispitanica.

Preporuke: Prema rezultatima našeg istraživanja potvrđuje se pretpostavka da je depresija bolest sa hiljadu lica, stoga je bitno razumijeti njen nastanak, tok i karakter. U našem slučaju, provođenje mjera prevencije i eventualnog tretmana depresije i kod zaposlenih i nezaposlenih žena važne su stavke u tretiranju depresije kod ženske populacije.

LITERATURA

- Cai, Y., Kong, W., Lian, Y., & Jin, X. (2021). Depressive symptoms among Chinese informal employees in the digital era. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(10), 5211. <https://doi.org/10.3390/ijerph18105211>
- Dudek, K. A., Dion-Albert, L., Kaufmann, F. N., Tuck, E., Lebel, M., & Menard, C. (2021). Neurobiology of resilience in depression: immune and vascular insights from human and animal studies. *The European journal of neuroscience*, 53(1), 183–221. <https://doi.org/10.1111/ejn.14547>
- Figuroa-Hall, L. K., Paulus, M. P., & Savitz, J. (2020). Toll-Like Receptor Signaling in Depression. *Psychoneuroendocrinology*, 121, 104843. <https://doi.org/10.1016/j.psyneuen.2020.104843>

- Molarius, A., & Metsini, A. (2021). Domestic Work, Self-Reported Diagnosed Depression and Related Costs among Women and Men-Results from a Population-Based Study in Sweden. *International journal of environmental research and public health*, 18(18), 9778. <https://doi.org/10.3390/ijerph18189778>
- Niedhammer, I., Coindre, K., Memmi, S., Bertrais, S., & Chastang, J. F. (2020). Working conditions and depression in the French national working population: Results from the SUMER study. *Journal of psychiatric research*, 123, 178–186. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2020.01.003>
- Oh, J. W., Park, J. Y., & Lee, S. (2022). Association between employment stability and depression as moderated by gender among South Korean employees. *Journal of affective disorders*, 298(Pt A), 308–315. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2021.11.009>
- Shen, Z., Fang, X., & Zheng, X. (2022). The impact of women's off-farm employment on depressive symptoms: Evidence from rural China. *Social science & medicine (1982)*, 311, 115309. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2022.115309>
- Soares, C. N., & Shea, A. K. (2021). The Midlife Transition, Depression, and Its Clinical Management. *Obstetrics and gynecology clinics of North America*, 48(1), 215–229. <https://doi.org/10.1016/j.ogc.2020.11.009>
- Yilmaz, E., Uyar, E., Yıldız, F., & Dereboy, F. (2023). Systematic Review and Meta-analysis of Depressive Symptom Severity of Employed and Unemployed Women in Turkey. *Noro psikiyatri arsivi*, 60(2), 178–184. <https://doi.org/10.29399/npa.28170>
- Żołnierczyk-Zreda D. (2023). Zaburzenia depresyjne pracujących Polaków w okresie pandemii COVID-19 (lata 2019–2022) [Depressive disorders of working Poles during the COVID-19 pandemic (2019-2022)]. *Medycyna pracy*, 74(1), 41–51. <https://doi.org/10.13075/mp.5893.01317>